

[Bertel Dahlgaard.]

om bestemmelserne i forslaget § 12 vedrørende forsvarschefens ansættelse er affattet med fornøden omtanke. Det hedder herom i § 12, at ansættelsen som forsvarschef gælder for 3 år. Genansættelse kan finde sted. Såfremt genansættelse ikke finder sted, ansættes den pågældende i anden stilling i forsvaret eller ansættes til rådighed for forsvarsministeriet og kan i sidstnævnte tilfælde holdes i overtalligt nummer. Jeg må mene, at det i hvert tilfælde bør ligge ganske klart, inden dette lovforslag forlader tinget, at affattelsen af disse bestemmelser ikke ændrer den selvfølgelig ting, at forsvarsministeren på sit parlamentariske ansvar kan afskedige forsvarschefen også indenfor den nævnte periode, hvis grundlag herfor foreligger, f. eks. i sådan uoverensstemmelse, at et gensidigt tillidsfuldt samarbejde mellem forsvarschef og minister ikke er muligt.

Når jeg har understreget vigtigheden af dette spørgsmål om forsvarschefens stilling, skyldes det også, at der fra gammel tid i visse kredse herhjemme er nedarvet en forestilling om, at der gælder andre regler på disse områder end indenfor den civile administration, at i det hele taget militæretaten indtager en særstilling i det folkestyrede samfund. Vi blev igen mindet om det forleden ved den hændelse, der er omtalt så meget i pressen, da en oberstløjtnant fremsatte en offentlig udtalelse af nedsættende karakter om sin øverste foresatte, hvorefter den øverste foresatte få timer efter fratog ham hans kommando, altså en slags suspension, uden at forsvarsministeren havde mindste kendskab dertil; ministeren måtte høre nyheden gennem radioen. Det må være spændende at være minister under sådanne forhold.

Forsåvidt kan man sige, at både oberstløjtnantens og generalkommandoens adfærd er symbolsk for den nedarvede forestilling, jeg for lidt siden nævnte, og derfor er denne i sig selv lille begivenhed ikke i sit perspektiv så ringe, som det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft ville gøre den til.

Til forsvar for oberstløjtnantens optræden er anført, at der jo er ytringsfrihed her i landet, og det gælder selvfølgelig også militæretatens folk. På den anden side vil jeg dog gerne her fremføre, at man vanskeligt kunne tænke sig en optræden som oberstløjtnantens indenfor den civile administration. Det ville være udelukket ud fra en almindelig følelse hos den civile embedsmand, en følelse, der måske kan karakteriseres som en blanding af, hvad takt og naturlig selvdisciplin siger ham — jeg ser her bort fra

de specielle tjenesteregler, den pågældende måtte være underkastet.

Det må også i denne forbindelse erindres, at oberstløjtnanten ikke havde noget nyt at meddele offentligheden. De forhold, han omtalte, ligger forlængst klarlagt i enhver henseende, og tilbage bliver kun oberstløjtnantens egen uforgribelige mening om sagen, og den skulle ikke synes at have større betydning for Ritzaus Bureau end enhver anden borgers. Det glæder mig, at det lige nu til middag foreligger oplyst, at udsendelsen er sket ved en fejltagelse i bureauet. Jeg ved ikke, om jeg må stille den naturlige tanke til rådighed, at denne oplysning udsendes som en Ritzaumeddelelse!

Jeg ser, at man forklarer generalkommandoens handlemåde med den motive-ring, at den kommanderende general er den pågældende officers rettergangschef, og da angrebet er rettet mod den kommanderende general, handler denne korrekt ved bagefter at forelægge sagen for ministeren. Den kommanderende general glemmer øjensynligt, at når han fratager oberstløjtnanten hans kommando, er dette i sig selv en foreløbig disciplinær straf, som han ikke burde iværksætte uden sin ministers sanktion, i særdeleshed i et tilfælde, hvor det drejer sig om en forseelse begået overfor ham selv. Det har stået for mig som mærkværdigt, at general Gørtz' intellekt ikke et øjeblik har fået ham til at tænke på, at når han slutter sin meddelelse til offentligheden med den bemærkning, at denne afgørelse omgående vil blive forelagt forsvarsministeren til ny afgørelse, så indeholder denne bemærkning generalens egen erkendelse af, at det var en sag, han burde have anmodet om ministerens sanktion til forinden afgørelsen. Jeg er for min del tilbøjelig til at tro, at befolkningen med sindsro ville have afventet mandagen, forinden den erfarede de øverste militære myndigheders bedømmelse af oberstløjtnantens private mening om en sag, som er kendt af alle.

Jeg håber, at den højtærede forsvarsminister i hovedsagen vil være enig i de synspunkter, jeg her har fremsat, men denne lille episode bør medføre, at vi bl. a. også ved dette lovforslags behandling bidrager til, at fortidens ånd på disse områder manes i jorden for bestandig. Det må iøvrigt oprigtigt håbes, at ikke enhver weekend i fremtiden fører med sig, at så mange indenfor hæren samtidig taber hovedet; det ville jo ikke kunne undgå at svække hærens slagkraft i mere end een henseende.